

Sygnatura akt II Ca 345/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Baran
Sędziowie:	SO Małgorzata Łoboz SR (del.) Krzysztof Wąsik (sprawozdawca)
Protokolant:	Piotr Łączny

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2013 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. J.

przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Chrzanowie

z dnia 20 grudnia 2012 r., sygnatura akt I C 483/11

1. oddala apelację;

2. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Chrzanowie na rzecz radcy prawnego G. L. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 19 grudnia 2013 r.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Chrzanowie oddalił powództwo W. J. o pozbawienie wykonalności wydanego na rzecz (...) Bank Spółkę w W. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) opatrzonego sądową klauzulą wykonalności przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie w dniu 16 marca 2011 roku (pkt I) oraz przyznał na rzecz pełnomocnika z urzędu powódki koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.476 zł (pkt II).

Sąd rejonowy oparł się na następująco ustalonym stanie faktycznym.

W dniu 5 maja 2009 roku powódka zawarła z (...) Bankiem umowę kredytu gotówkowego. Powyższa czynność bankowa była podstawą do wystawienia przez Bank przedmiotowego bankowego tytułu egzekucyjnego, który następnie zaopatrzony został w sądową klauzulę wykonalności. Powódka została całkowicie ubezwłasnowolniona z powodu zaburzeń psychicznych postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie dnia 11 lutego 2010 roku. Powódka w pierwszej połowie 2009 roku zamieszkiwała w jednym domu z córką B. K. i jej rodziną, z tym że zajmowała tam samodzielne mieszkanie. W pierwszej połowie 2009 roku powódka miewała stany depresyjnej. W dniu 5 maja 2009 roku powódka nie znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Taki stan faktyczny sąd rejonowy ustalił na podstawie wskazanych dokumentów, zeznań świadka T. K., zeznań przedstawiciela ustawowego powódki B. K. oraz opinii biegłej sądowej E. S.. Sąd uznał za nieudowodnioną okoliczność wskazaną w zeznaniach przez B. K., iż powódka od 2007 roku leczyła się psychiatrycznie albowiem nie znajduje ona potwierdzenia w dokumentacji medycznej powódki, co wynika z opinii biegłej. Sąd uznał za w pełni wiarygodną opinię sądową biegłej E. S. albowiem została ona sporządzona zgodnie z wymogami prawa w sposób należyty i zrozumiały dla sądu, a tezy opinii zostały właściwie uzasadnione. Sąd podkreślił, iż opinia została sporządzona w oparciu o szczegółową analizę dość obszernej dokumentacji medycznej powódki, a także w uwzględnieniu zeznań świadka i przedstawiciela ustawowego powódki. Zarzuty pełnomocnika powódki zostały w sposób przekonujący oraz zupełny odparte w uzupełniającej pisemnej opinii biegłej z dnia 20 września 2012 r., brak więc było podstaw do uwzględnienia wniosku pełnomocnika powódki do wzywania biegłej na rozprawę, celem złożenia ustnych wyjaśnień. Brak było także podstaw do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychologa również na okoliczność czy powódka zawierając umowę kredytu w dniu 5 maja 2009 roku znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli albowiem powyższa okoliczność została już dostatecznie wyjaśniona przeprowadzonym dowodem z opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii E. S..

Podstaw# oddalenia powództwa by# przepis art. 840 § 1 pkt 1 kpc. S#d rejonowy wskaza#, #e z ustale# faktycznych wynika, i# okoliczno#ci stanowi#ce podstaw# faktyczn# pozwu tj. niewa#no## umowy kredytu z dnia 5 maja 2009 roku z przyczyn okre#lonych w art. 82 kc nie potwierdzi#y si#, bowiem w chwili zawierania umowy kredytu ze stron# pozwan# tj. 5 maja 2009 roku powódka nie znajdowa#a si# w stanie wy##czaj#cym #wiadome albo swobodne powzi#cie decyzji i wyra#enie woli. O kosztach s#d rozstrzygn## na podstawie § 6 zw. z § 2 ust 3 rozporz#dzenia Ministra Sprawiedliwo#ci dnia 28 wrze#nia 2002 r. w sprawie op#at za czynno#ci radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Pa#stwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radc# prawnego ustanowionego z urz#du. S#d nie zas#dza# na rzecz strony pozwanej kosztów zast#pstwa procesowego od powódki albowiem wnioski w tym przedmiocie wp#yn## do s#du po zamkni#ciu rozprawy.

Apelację od tego orzeczenia wniosła powódka, zaskarżając je w całości i zarzucając:

a) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 kpc poprzez:

- nieuzasadnioną odmowę uznania zeznań złożonych przez świadka B. K. na okoliczność, iż powódka od 2007 roku leczyła się psychiatrycznie bez wskazania przyczyny braku ich uwzględnia zwłaszcza, że zgodnie z opinią biegłego z dnia 2 października 2009 r., na którą powołał się świadek, w roku 2009 powódka nie była zdolna do samodzielnego podejmowania decyzji i wyrażania woli,

- nieuzasadnione pominięcie wniosku dowodowego znajdującego się w pozwie z dnia 25 lipca 2011 roku o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji medycznej i opinii psychiatrycznej powódki z dnia 12 października 2009 roku wydanej w przez biegłego sądowego dr med. E. S., a znajdującą się w aktach sprawy prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XI Cywilny do sygn. akt: XI Ns 441/09, z której to opinii wynikało, iż w dacie 5 maja 2009 roku powódka znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli zwłaszcza, że w niniejszej sprawie opinię wydał ten sam biegły i opinia ta w całości została uwzględniona, pomimo iż zawierała całkowicie odmienne wnioski aniżeli opinia sporządzona wcześniej. Apelująca wskazała, że sąd rejonowy

nie mógł oprzeć się wyłącznie na opinii z 25 lipca 2012 r., albowiem jest zobowiązany do całościowej oceny obu opinii wydanych przez tego samego biegłego, a których wnioski są sprzeczne. Pomimo zasygnalizowania, że między przedmiotowymi opiniami zachodzą różnice, gdyż dotyczą one innych zagadnień, sąd rejonowy nie zadał sobie trudu by ocenić te twierdzenia i istotność ewentualnych sprzeczności,

- nieuzasadnione uwzględnienie informacji znajdującej się w odpowiedzi na pozew z dnia 24 sierpnia 2011 roku, iż powódka w dniu 5 czerwca 2009 roku dokonała z tytułu zawartej umowy kredytu wpłaty w wysokości 187,09 zł, podczas gdy pozwany Bank nie przedłożył żadnego dokumentu na potwierdzenie tego; sąd I instancji dał wiarę wskazanej informacji bezzasadnie, nie mając na jej potwierdzenie żadnych dokumentów bankowych, w sytuacji, w której zeznający świadkowie jej nie potwierdzili; w ocenie apelującej sąd rejonowy nie uzasadnił w sposób logicznie przekonujący swojego stanowiska w tej kwestii,

- nieuzasadnione pominięcie dowodu z informacji udzielonych przez opiekuna prawnego powódki w piśmie z dnia 27 kwietnia 2012 roku, potwierdzających, iż powódka w 2009 roku leczyla się w Poradni (...) w K.przy ul. (...) oraz przebywała w szpitalu psychiatrycznym w K.przy ul. (...),

- nieuzasadnione pominięcie i nie ustosunkowanie się do zarzutów zgłoszonych do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego dr med. E. S. z dnia 25 lipca 2012 roku wskazane w piśmie z dnia 24 sierpnia 2012 roku, poza stwierdzeniem, iż zostały one odparte w uzupełniającej opinii biegłego sądowego z dnia 20 września 2012 roku; biegła nie wyjaśniła skąd tak duże rozbieżności pomiędzy opinią sporządzoną w niniejszej sprawie a opinią z 2 października 2009 r., wskazując wyłącznie, iż poprzednio wydana opinia dotyczyła zupełnie innego zagadnienia, a więc mogła zawierać odmienne wnioski; jest rzeczą nieprawdopodobną, aby opinia sporządzana w sprawie o ubezwłasnowolnienie oraz opinia o stanie zdrowia psychicznego jednej i tej samej osoby, dotyczące możliwości samodzielnego podejmowania decyzji przez powódkę w roku 2009, mogły zawierać całkowicie odmienne wnioski; niezrozumiałe jest przy tym twierdzenie biegłej zawarte w piśmie z dnia 20 września 2012 roku, że sporządzając drugą opinię (tę w niniejszej sprawie) miała ona do dyspozycji znacznie szerszą dokumentację medyczną — przecież, jeżeli w dniu 2 października 2009 roku biegła stwierdziła, że powódka nie jest zdolna do samodzielnego podejmowania decyzji, a następnie uzyskała poszerzoną dokumentację leczenia powódki, dokumentującą m.in. kolejne pobyty powódki w zakładach leczenia zdrowia psychicznego, to niemożliwe jest, żeby następnie stwierdzić mogła, że w tym samym 2009 roku powódka jednak mogła samodzielnie zawierać i ze świadomością podpisywać umowy, w tym umowę kredytową z pozwanym bankiem; pytanie sądu pierwszej instancji dotyczyło stanu zdolności do samodzielnego podejmowania decyzji i wyrażania przez powódkę woli także w roku 2009, a więc w czasie, kiedy to biegła raz już orzekła, że powódka takiej zdolności nie posiadała,

- oparcie się wyłącznie na twierdzeniach zawartych w opiniach biegłego sądowego dr med. E. S. z dnia 25 lipca 2012 roku oraz z dnia 20 września 2012 roku, bez dokonania ich weryfikacji; sąd I instancji w ogóle nie wypowiedział się na temat sprzeczności pomiędzy opiniami tego samego biegłego sądowego dotyczącymi tej samej osoby, a sporządzonymi w roku 2009 i 2012; sąd bez żadnego wyjaśnienia przyjął twierdzenia zawarte w opinii uzupełniającej biegłej, nie dokonując ich samodzielnej oceny;

b) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 kpc w związku z art. 278 § 1 kpc poprzez:

- nieuzasadnione pominięcie i nie ustosunkowanie się do zarzutów zgłoszonych do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego dr med. E. S. z dnia 25 lipca 2012 roku wskazane w piśmie z dnia 24 sierpnia 2012 roku, poza stwierdzeniem, iż zostały one odparte w uzupełniającej opinii biegłego sądowego z dnia 20 września 2012 roku,

- oparcie się wyłącznie na twierdzeniach zawartych w opiniach biegłego sądowego dr med. E. S. z dnia 25 lipca 2012 roku oraz z dnia 20 września 2012 roku, bez dokonania ich weryfikacji,

c) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieuzasadnionym przyjęciu, iż:

- w dniu 5 maja 2009 roku powódka nie znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli,

- rzekoma wpłata na rzecz strony pozwanej, jaka miała być dokonana w dniu 5 czerwca 2009 roku świadczy o tym, iż powódka zdawała sobie sprawę z obowiązków nałożonych na nią umową kredytową.

Powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych za pierwszą i drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego przez pełnomocnika z urzędu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Wniosła także o przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego i uwzględnienie nowego wniosku dowodowego w postaci opinii sądowo – psychologicznej z dnia 5 listopada 2012 roku, sporządzonej przez psychologa biegłego sądowego p. M. M. – R.w sprawie przeciwko powódce z powództwa (...)mi. (...)w G.prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie, sygn. akt: I C 139/12/P, którą powódka uzyskała po wydaniu zaskarżonego wyroku, na okoliczność, iż w dniu zawarcia umowy ze stroną pozwaną powódka znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne wyrażenie decyzji lub woli. Uzasadniając wniosek wskazała, że w przedmiotowej opinii wskazano, iż w okresie od 2007 do 2009 r. powódka nie funkcjonowała w sposób racjonalny, a zespół otępienny zdiagnozowany w dniu 1 października 2009 r., będący podstawą całkowitego ubezwłasnowolnienia, miał początek najprawdopodobniej przed 2008 r..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd rejonowy dokonał właściwych ustaleń faktycznych w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Sąd okręgowy w całości ustalenia te podziela i przyjmuje za własne.

Także poczynione w oparciu o nie rozważania natury prawnej, jak i przepisy prawne, na których oparte zostało zaskarżone orzeczenie, zostały dokonane prawidłowo i powtórne ich tu przytaczanie uznać należy za zbędne.

Stosownie do treści art. 840 § 1 pkt. 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Z regulacji tej wynika, że w przypadku tytułów takich jak m.in. bankowe tytuły egzekucyjne w postępowaniu opozycyjnym można kwestionować istnienie obowiązku stwierdzonego tego rodzaju tytułami egzekucyjnymi za pomocą zarzutów dotyczących np. braku zdolności do czynności prawnych, wad oświadczenia woli oraz innych przyczyn nieważności czynności prawnych. Właśnie wadę oświadczenia woli przy zawieraniu umowy z dnia 5 maja 2009 r. za podstawę żądania przedstawiła powódka. Wada ta uregulowana jest w art. 82 kc, zgodnie z którym nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych. Stan wyłączający świadomość to - najogólniej rzecz ujmując - brak rozeznania, niemożność rozumienia zachowań własnych i zachowań innych osób, niezdawanie sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania. Stan taki musi przy tym wynikać z przyczyny wewnętrznej, a więc ze stanu, w jakim znajduje się osoba składająca oświadczenie woli, a nie z okoliczności zewnętrznych, w jakich osoba ta się znalazła. Ustalenie stanu świadomości, o jakim mowa w art. 82 kc, jest elementem ustaleń stanu faktycznego i jego oceny na podstawie przeprowadzonej przez sąd analizy wszystkich zaoferowanych przez strony dowodów. Jako element stanu faktycznego stan ten musi być przez powoda udowodniony, w przeciwnym razie naraża się on na zarzut z art. 6 kc.

Powódka podjęła w niniejszej sprawie działania zmierzające do udowodnienia tego stanu, ale okazały się one być nieskuteczne.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów apelacji stwierdzić należy w pierwszej kolejności, że nie mógł ostać się zarzut nieuzasadnionej odmowy uznania zeznań złożonych przez B. K. na okoliczność, iż powódka od 2007 roku leczyła się psychiatrycznie bez wskazania przyczyny braku ich uwzględnienia, a to z kilku powodów. Po pierwsze, fakt taki skutecznie może być wykazany tylko w jeden sposób – na podstawie stosowanej dokumentacji medycznej, której nie przedstawiono (a nie twierdzeniami świadka, ściśle zresztą zainteresowanego wynikiem procesu). Po drugie, z przedstawionej sądowi dokumentacji jasno wynika, że powódka leczyła się psychiatrycznie dopiero od 30 czerwca 2009 r., a wcześniej nie (k. 85/2), a zatem zeznanie to po prostu nie polega na prawdzie. Po trzecie wreszcie, sąd uzasadnił swoje stanowisko w tej kwestii wskazując właśnie na brak potwierdzających te zeznania dokumentów. Także biegła wyraźnie wskazała początkowy okres leczenia psychiatrycznego powódki na czerwiec 2009 r. (k. 187).

Nie zasługuje też na uwzględnienie zarzut pominięcia przez sąd rejonowy opinii o stanie zdrowia psychicznego powódki sporządzonej w sprawie o ubezwłasnowolnienie. Faktem jest, że dowód z tej opinii nie został dopuszczony, ale opinia ta była przedmiotem badania w sprawie i jej wnioski były znane zarówno sądowi, jak i opiniującej powódkę biegłej. Obszerne ustępy tej opinii, te dla sprawy najistotniejsze, były cytowane w piśmie powódki z 24 sierpnia 2011 r. (k. 194-9), a sama opinia do pisma dołączona (k. 197-9). Na opinii tej oparto również zarzuty do opinii sporządzonej w niniejszej sprawie, przez co biegła musiała się do nich ustosunkować, co też uczyniła. Orzeczenie sądu jest zatem oparte w gruncie rzeczy na obu tych opiniach, a zachodzące w nich rozbieżności były przez biegłą wyjaśniane. Wyjaśnienia te sąd okręgowy ocenił za logiczne i wcale, jak chciałaby tego apelacja, nie sprzeczne. Obie opinie dotyczą w istocie różnych okresów czasu: wydana w niniejszej sprawie dotyczy ściślej daty – 5 maja 2009 r., zaś ta w sprawie o ubezwłasnowolnienie, sporządzona w październiku 2009 r., nie interesowała się przeszłością zdrowia psychicznego powódki, ale oceniała jej aktualny dla opiniowania stan psychiczny, bo przecież oparte na niej orzeczenie nie działa z mocą wsteczną, a wręcz przeciwnie, ma chronić daną osobę na przyszłość. Przekonywujące dla sądu i absolutnie logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym są twierdzenia biegłej, że okres 5 miesięcy, jaki minął od maja do października 2009 r. może charakteryzować się zasadniczo innymi wnioskami na temat stanu zdrowia psychicznego badanej osoby. Obserwacja życia codziennego poddaje liczne przykłady, w których osoby całkowicie zdrowe, normalnie i odpowiedzialnie funkcjonujące w społeczeństwie, nagle, pod wpływem jakiegoś zdarzenia popadają w stan, w którym mogą zachowywać się w sposób zagrażający interesom swoim lub nawet osób trzecich. Nie sposób takiego stanu wykluczyć w tej sprawie, tym bardziej, że biegła nie tylko zdiagnozowała powódkę, ale też zidentyfikowała zdarzenie, które zasadniczo wpłynęło na zmianę stanu psychicznego powódki, wskazując w tej kwestii na moment, w którym rodzina powódki dowiedziała się o jej kłopotach finansowych, co miało miejsce już po 5 maja 2009 r..

Nie można też przyjąć za słuszny zarzutu nieuzasadnionego uwzględnienia przez sąd informacji, iż powódka w dniu 5 czerwca 2009 roku dokonała, z tytułu zawartej umowy kredytu, wpłaty pierwszej raty pomimo, że bank okoliczności tej nie udowodnił. Zgadając się z twierdzeniem, że fakt ten nie został udowodniony, stwierdzić trzeba jednak kategorycznie, że w ustaleniach faktycznych sądu, jak również w jego rozważanych prawnych, na ten temat nie ma nawet słowa. Fakt ten nie był więc elementem ustaleń sądu, jak i nie wpłynął na prawną ocenę sprawy.

Zapoznając się jednak z treścią opinii biegłej S. sąd okręgowy powziął wątpliwość, czy aby fakt ten, który zdawało się biegłą przyjąć za pewnik, nie miał przesądzającego znaczenia dla jej opinii na temat zdrowia psychicznego powódki w dniu 5 maja 2009 r.. Na tę więc okoliczność sąd postanowił biegłą dosłuchać. Biegła w sposób jednoznaczny i kategoryczny podała, że fakt taki potwierdzałby w całej rozciągłości stawiane przez nią tezy jej opinii, ale nawet gdyby uznać, że do wpłaty tej w istocie nie doszło, to opinia i wnioski nie byłyby inne, gdyż materiał dowody nie pozwala na przyjęcie w dacie zawarcia umowy zaburzeń, o których mowa w art. 82 kc.

Nie można uznać za usprawiedliwiony zarzut, że sąd rejonowy pominął informacje o leczeniu psychiatrycznym powódki w Poradni (...) w K.przy ul. (...) oraz o jej pobycie w szpitalu psychiatrycznym. Po pierwsze, szczegółowe informacje na ten temat znalazły się w opiniach biegłej, więc okoliczności te nie zostały pominięte, a po drugie

pamiętać trzeba, że zarówno leczenie w PZP, jak i pobyt w szpitalu psychiatrycznym miały miejsce już po 5 maja 2009 r., a zatem nie niosły za sobą przesądających dla sprawy treści.

Nie jest słuszny zarzut nieustosunkowania się sądu i biegłej do zarzutów do jej pierwszej sporządzonej w sprawie opinii. Sąd zobowiązał biegłą do udzielenia odpowiedzi na te zarzuty i odpowiedź ta została przez biegłą sporządzona. W ocenie sądu rejonowego biegła w tej dodatkowej opinii zarzuty powódki „odparła”. Choć jest to stwierdzenie lakoniczne, to w istocie odpowiada ono prawdzie. Biegła do każdego zarzutu się ustosunkowała i na wszystkie postawione jej przez sąd i powódkę pytania odpowiedziała. Oczywiście odpowiedzi mogą strony nie satysfakcjonować, ale nie jest to już powód, dla którego opinię biegłej należy przekreślać.

Dla uniknięcia ryzyka ewentualnej pomyłki w ocenie stanu psychicznego powódki w dacie umowy sąd okręgowy postawił dopuścić dowód z uzupełniającej opinii biegłej E. S., która raz jeszcze, tym razem ustnie, odniosła się do wszystkich stawianych jej opinii zarzutów, nie pozostawiając sądowi okręgowemu wątpliwości, co do ostatecznej słuszności jej wniosków. Co istotne dla oceny jej wszystkich opinii, zostały one oparte na rozległym materiale dowodowym. Biegła dysponowała pełną zaprezentowaną przez powódkę dokumentacją, istnienie luk w której nie było podnoszone. Biegła nie mogła też abstrahować od osobistej styczności z powódką, co czyni jej opinię jeszcze bardziej rzetelną i wszechstronną.

Oczywiście opinia biegłej, choć jest oparta na wiadomościach specjalnych, to podlega ocenie sądu w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał, a zatem, na tle tego materiału, koniecznym jest stwierdzenie, czy ustosunkowała się ona do wynikających z innych dowodów faktów mogących stanowić podstawę ocen w opinii zawartych oraz czy opierając się na tym materiale w sposób logiczny i jasny przedstawia tok rozumowania prowadzący do sformułowanych w niej wniosków. W ocenie sądu okręgowego wszystkie opinie biegłej były jasne, pełne, zrozumiałe, a także fachowe i w wystarczającym stopniu, na potrzeby tego postępowania, szczegółowe i wyczerpujące. Sąd nie powziął żadnych wątpliwości, co do ich profesjonalizmu, rzetelności i zupełności, a także kompetencji biegłej. Biegła w sposób przejrzysty i zrozumiały przedstawiła swoje stanowisko w przedmiocie stanu zdrowia psychicznego powódki w istnej dla sprawy dacie wydając jednoznaczną, kategoryczną i stanowczą opinię w tym zakresie. Biegła uzasadniła też relację wniosków opinii wydanych w tej sprawie do opinii wydanych przez nią w sprawie o ubezłasnowolnienie oraz przyczyny wskazywanych w nich rozbieżności. Wbrew twierdzeniom apelacji biegła oparła swoje opinie na całym zgromadzonym materiale sprawy w sposób wnikliwie przeanalizowanym. Opinie biegłej były pełne i wystarczające na potrzeby niniejszego postępowania. W ocenie sądu powoływanie nowego biegłego i sporządzanie nowej kompleksowej opinii byłoby nie tylko niepotrzebne i niewskazane, ale przyczyniłoby się tylko do zbędnego podniesienia kosztów postępowania i do jego przewlekłości, czemu sąd zgodnie z dyrektywą art. 6 kpc ma obowiązek przeciwdziałać.

Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. W ocenie sądu okręgowego sąd rejonowy zasadom tym nie uchybił, czego starał się uniknąć także sąd odwoławczy.

Mając to na uwadze za bezzasadne uznać należy zarzuty, zgodnie z którymi pominięte i niewyjaśnione zostały zarzuty do opinii biegłego S., a oparcie się na tych opiniach było nieuzasadnione, bo dokonane bez ich właściwej, krytycznej weryfikacji. Opinie zostały zweryfikowane zarówno w oparciu o zalegającą w sprawie dokumentację medyczną, jak i niesprzeczne z wnioskami opinii biegłej S. zeznania świadka i przedstawiciela ustawowego powódki.

W konsekwencji nie mogły zostać też uwzględnione zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych polegających na tym, że powódka w dacie umowy nie znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli (o wpłacie raty na poczet umowy i jej wpływie na wynik sprawy była już wyżej mowa).

Sąd okręgowy dopuścił uzupełniająco także dowód z akt I C 139/12/P, a w szczególności sporządzonej na potrzeby tamtego procesu, przez biegłego sądowego psychologa M. M. — R., opinii sadowo – psychologicznej. Opinia ta nie mogła jednak zmienić orzeczenia w niniejszej sprawie. Opinia ta dotyczy stanu psychologicznego powódki w zupełnie innym niż istotny dla sprawy dniu. Poza tym w samej treści tej umowy biegła przytacza szereg opinii dotyczącej powódki, które w jeszcze innych dniach stwierdzają jednak brak podstaw do powoływania się przez powódkę na przepis art. 82 kc, a zatem nawet z tej opinii nie wynika jednoznacznie, że powódka w jakimś dłuższym okresie miała problemy z poczytalnością. Wreszcie nie można zapominać, że z góry nie można przyjmować niepoczytalności nawet osób chorych psychicznie lub niedorozwiniętych umysłowo i to nawet wtedy, gdy zostali ubezwłasnowolnieni całkowicie czy częściowo, bowiem w danym momencie działać oni mogli z wystarczającym rozeznaniem, czyli w stanie tzw. lucidum intervallum (wyrok SA w Poznaniu z 17.04.2013 r., I ACa 251/13, niepubl.).

Skutkiem powyższej analizy musi być wniosek, że orzeczenie sądu I instancji w całości odpowiada prawu, wobec czego skarżąca go apelacja musiała zostać oddalona.

O kosztach postępowania, w pkt. 2 wyroku, sąd okręgowy orzekł na § 12 pkt 1 ppkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013, poz. 490). Wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu powódki podwyższono o stawkę podatku VAT.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powyższych przepisów i art. 385 kpc, orzeczono jak w sentencji wyroku.